

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Urtos/4/2020
Identifikačné číslo spisu:	2020010024
Dátum vydania rozhodnutia:	22.07.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Šišková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:2020010024.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martiny Zeleňakovej na verejnom zasadnutí 22. júla 2020 v Bratislave, v konaní o zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného T. P. proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 2. júna 2020, sp. zn. 6Ntc/10/2020 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného T. P. z a m i e t a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Trnave (ďalej aj len „krajský súd“) uznesením z 2. júna 2020, sp. zn. 6Ntc/10/2020 postupom podľa § 411 ods. 1 Trestného poriadku, s použitím § 9 ods. 3 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody rozhodol o zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody u odsúdeného T. P. (ďalej aj len „odsúdený“), ktorý mu bol uložený rozsudkom Mestského súdu v Prahe z 30. októbra 2015, sp. zn. 1T/12/2015 v spojení s rozsudkom Vrchného súdu v Prahe zo 6. januára 2016, sp. zn. 8To/116/2015, ktorý bol uznaný rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 23. júna 2016, sp. zn. 5Ntc/11/2016, právoplatným dňa 5. augusta 2016 tak, že odsúdeného preradil z ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Vo svojom rozhodnutí sa krajský súd v podstate stotožnil s argumentáciou, obsiahnutou v návrhu riaditeľa ÚV TOS Želiezovce na zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody zo dňa 17. februára 2020, ktorú považoval za dôvodnú a aktuálnu z dôvodu, že dodržiavanie ústavného poriadku a interných noriem nie je u odsúdeného na požadovanej úrovni.

Krajský súd zistil, že odsúdený v súčasnosti v ÚVTOS vykonáva trest odňatia slobody v trvaní 9 rokov, ktorý mu bol uložený rozsudkom Mestského súdu v Prahe z 30. októbra 2015, sp. zn. 1T/12/2015 v spojení s rozsudkom Vrchného súdu v Prahe zo 6. januára 2016, sp. zn. 8To/116/2015, ktorý bol uznaný rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 23. júna 2016, č. k. 5Ntc/11/2016-40, právoplatným dňa 5. augusta 2016, pričom bol pre výkon trestu zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Z hodnotenia ÚVTOS Želiezovce vyplynulo, že odsúdený bol do výkonu trestu do ÚVTOS Leopoldov dodaný z Českej republiky dňa 5. októbra 2016. Jeho správanie a vystupovanie počas výkonu väzby a výkonu trestu odňatia slobody v Českej republike nebolo možné hodnotiť z dôvodu absencie hodnotenia odsúdeného z danej krajiny. V ÚVTOS Leopoldov bolo jeho správanie a vystupovanie na požadovanej úrovni. Disciplinárne odmenený ani potrestaný nebol. Dňa 18. októbra 2016 bol premiestnený do ÚVTOS Ilava za účelom výkonu trestu v ústave so stredným stupňom strázenia, kde bol umiestnený do oddielu špecializovaného zaobchádzania. Jeho správanie nebolo vždy na požadovanej úrovni. V jednom prípade sa dopustil poškodenia ústavného majetku. Disciplinárne odmenený ani potrestaný nebol.

Do ÚVTOS Želiezovce bol premiestnený dňa 8. novembra 2016 za účelom výkonu trestu v ústave so stredným stupňom strázenia, pričom bol umiestnený do oddielu špecializovaného zaobchádzania. Jeho správanie a vystupovanie nebolo na požadovanej úrovni. Ústavný poriadok porušil nešetrným zaobchádzaním so zverenými vecami, poškodením ústavného majetku a v jednom prípade sa dopustil fyzického konfliktu so spoluodsúdeným. Odsúdený svojím ľahostajným správaním nejavil záujem o terapeutické aktivity. Voľný čas trávil prevažne pasívnym odpočinkom a sledovaním televízneho vysielania. Pracovne zaradený nebol a o prácu ani nejavil záujem. Do výkonu činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného sa zapájal sporadicky, aj to len na podnet väzenského personálu. Kontakt s vonkajším prostredím neudržiaval žiadny. Disciplinárne potrestaný bol v dvoch prípadoch, a to 4. októbra 2017 - celodenným umiestnením do uzavretého oddielu na dobu 10 dní za fyzický konflikt s iným odsúdeným a 6. októbra 2017 - celodenným umiestnením do uzavretého oddielu na dobu 10 dní za nešetrné zaobchádzanie s ústavným majetkom. Disciplinárne odmenený nebol.

Z dôvodu sústavného porušovania ústavného poriadku a pôsobenia na ostatných odsúdených v rozpore s účelom výkonu trestu bolo dňa 11. októbra 2017 zrušené jeho umiestnenie v oddiele špecializovaného zaobchádzania a bol umiestnený do oddielu s bezpečnostným režimom. Jeho správanie sa postupne stabilizovalo. Menovaný sa snažil plniť si svoje povinnosti. Pokyny a príkazy príslušníkov zboru plnil. Svoj voľný čas trávil sledovaním určených televíznych programov, počúvaním rozhlasu a pasívnym oddychom. Väzenskú knižnicu nenavštevoval. Pracovne zaradený nebol z dôvodu nedostatku pre neho vhodných pracovných príležitostí. Do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti sa zapájal na podnet väzenského personálu. Udržiaval len písomný kontakt s matkou. Disciplinárne potrestaný bol v dvoch prípadoch, a to 8. novembra 2017 - celodenným umiestnením do uzavretého oddielu na dobu 5 dní za nešetrné zaobchádzanie so zverenými vecami a 5. apríla 2018 - celodenným umiestnením do uzavretého oddielu na dobu 6 dní za nadväzovanie nedovolených kontaktov. Disciplinárne odmenený nebol.

Dňa 9. júla 2018 bol umiestnený do diferenciacnej skupiny „C“. Stanovené ciele programu zaobchádzania plnil čiastočne v oblastiach aktivít vo voľnom čase a zaraďovania sa do práce. V ostatných oblastiach stanovené ciele neplnil. V rámci individuálnej práce s ním sa nepodarilo dosiahnuť pozitívne zmeny v hodnotovej orientácii, jeho postoj k spáchanej trestnej činnosti nebol kritický. Jeho správanie a vystupovanie opätovne nebolo na požadovanej úrovni. Ústavný poriadok porušil opakovaným, že nemal pri sebe preukaz odsúdeného, prípadne ho stratil a v jednom prípade fajčil mimo vyhradený priestor. Voľný čas trávil čítaním beletrie, sledovaním televíznych programov, hraním spoločenských hier a pasívnym odpočinkom. Do aktivít kultúrno-osvetovej činnosti sa nezapájal. Väzenskú knižnicu navštevoval, o duchovné aktivity záujem neprejavil. Pracovne zaradený nebol z dôvodu nedostatku pre neho vhodných pracovných príležitostí a o pracovné zaradenie záujem neprejavil. Do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného súvisiacich s udržiavaním čistoty ubytovacích priestorov sa zapájal. Disciplinárne potrestaný bol od umiestnenia do diferenciacnej skupiny „C“ doposiaľ v piatich prípadoch, a to 13. augusta 2018 - celodenným umiestnením do uzavretého oddielu na dobu 3 dní za porušenie povinnosti nosiť preukaz odsúdeného, 16. januára 2019 - celodenným umiestnením do uzavretého oddielu na dobu 3 dní za porušenie povinnosti nosiť preukaz odsúdeného, 11. októbra 2019 - celodenným umiestnením do uzavretého oddielu na dobu 5 dní za fajčenie mimo vyhradený priestor, 8. novembra 2019 - celodenným umiestnením do uzavretého oddielu na dobu 6 dní za porušenie povinnosti nosiť preukaz odsúdeného, 30. januára 2020 - celodenným umiestnením do uzavretého oddielu na dobu 4 dní za porušenie povinnosti šetrne zaobchádzať so zverenými vecami.

Disciplinárne odmenený doposiaľ nebol. Zriedkavý písomný kontakt udržiaval s matkou.

Ani napriek intervenciám zo strany väzenského personálu nedošlo u menovaného k pozitívnej zmene správania. Jeho postoj k vlastnej resocializácii bol ľahostajný, voči zaobchádzaniu bol rezistentný. Menovaný sa opakovane dopúšťal páchania trestnej činnosti, čo poukazovalo na nekritický postoj k jej páchaniu. Opakovane sa dopúšťal disciplinárnych previnení. Všetky dostupné metódy výchovného pôsobenia boli u neho neefektívne.

Z odpisu Registra trestov bolo zrejmé, že odsúdený bol doposiaľ štyrikrát súdne trestaný, vrátane spomínaného odsúdenia.

Z vykonaného dokazovania mal krajský súd za preukázané, že odsúdený sa vo výkone trestu odňatia slobody v Slovenskej republike nachádzal od 5. októbra 2016. Počas výkonu trestu odňatia slobody bol doposiaľ 9-krát disciplinárne potrestaný, a to 4. októbra 2017 za fyzický konflikt s iným odsúdeným, 6. októbra 2017 za nešetrné zaobchádzanie s ústavným majetkom, 8. novembra 2017 za nešetrné zaobchádzanie so zverenými vecami, 5. apríla 2018 za nadväzovanie nedovolených kontaktov, 13. augusta 2018 za porušenie povinnosti nosiť preukaz odsúdeného, 16. januára 2019 za porušenie povinnosti nosiť preukaz odsúdeného, 11. októbra 2019 za fajčenie mimo vyhradený priestor, 8. novembra 2019 za porušenie povinnosti nosiť preukaz odsúdeného, 30. januára 2020 za porušenie povinnosti šetrne zaobchádzať so zverenými vecami.

Odsúdený neplnil stanovené ciele programu zaobchádzania, odmietal sa podrobiť podmienkam výkonu trestu a opakovane porušoval ústavný poriadok v rôznych oblastiach. Disciplinárne odmenený nebol. O pracovné zaradenie vôbec neprejavil záujem. V individuálnej práci s odsúdeným sa nepodarilo dosiahnuť pozitívne zmeny v hodnotovej orientácii, ku spáchanej trestnej činnosti nebol kritický. Keďže u neho nedošlo k pozitívnej zmene správania, výchovné pôsobenie v ústave na výkon trestu odňatia so stredným stupňom strázenia sa u odsúdeného ukázalo ako neefektívne.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti krajský súd dospel k záveru, že návrh riaditeľa ústavu na zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody odsúdeného preradením do ústavu s vyšším stupňom strázenia je dôvodný, nakoľko na prevýchovu odsúdeného je potrebné pôsobiť prísnejšími prostriedkami.

Odsúdený podal voči uvedenému rozhodnutiu sťažnosť priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí, ktorú však do dnešného dňa písomne neodôvodnil. Na verejnom zasadnutí konanom dňa 2. júna 2020 sa odsúdený vyjadril, že s podaným návrhom nesúhlasí, nakoľko dňa 13. marca 2021 má mať pevný výstup z výkonu trestu, preto si myslí, že dané zaradenie mu je v tomto čase priťažujúce.

Najvyšší súd v zmysle § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému odsúdený podal sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa § 411 ods. 1 Trestného poriadku o zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje na verejnom zasadnutí súd, v ktorého obvode sa trest odňatia slobody vykonáva, na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody alebo odsúdeného, alebo aj bez takého návrhu.

Podľa § 9 ods. 3 zákona č. 475/2005 Z. z., ak odsúdený porušuje opakovane alebo závažným spôsobom ústavný poriadok, je podozrivý zo spáchania trestného činu počas výkonu trestu, z jeho prípravy alebo pokusu, môže mu súd zmeniť spôsob výkonu trestu preradením do ústavu s vyšším stupňom strázenia.

Podľa § 9 ods. 4 veta prvá zákona č. 475/2005 Z. z. o zmene spôsobu výkonu trestu preradením do

iného stupňa stráženia rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu alebo odsúdeného alebo aj bez takéhoto návrhu.

Vzhľadom na vyššie uvedené, jednoznačne vyplýva opodstatnenosť dôvodov preradenia odsúdeného do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. Rozsah excesov menovaného je pomerne rozsiahly. Pozostáva zo širokej škály jednotlivých „prehreškov“, tvoriacich vo svojom súhrne značne negatívny profil odsúdeného. Penzum jednotlivých porušení bolo dostatočne vyčerpávajúcym spôsobom ozrejmene v návrhu riaditeľa ÚVTOS a následne konštatované krajským súdom. Z tohto dôvodu by bolo podrobné opakovanie všetkých porušení bezpredmetné. Avšak príkladmo sa javí ako účelné ozrejmiť najzákladnejšie z nich. Čo sa osoby odsúdeného týka, ide o osobu, ktorej správanie a vystupovanie nebolo na požadovanej úrovni, dostal množstvo disciplinárnych pokarhaní za rôzne porušenia ako napríklad, nešetrná manipulácia s ústavným majetkom, poškodzovanie ústavného majetku, fyzickému konfliktu so spoluodsúdeným, fajčení mimo vymedzených priestorov, nemal pri sebe preukaz odsúdeného, prípadne ho stratil. Svoj voľný čas trávil sledovaním televízie, pasívnym odpočinkom, knižnicu nenavštevoval, zapájanie do činností pre všeobecný rozvoj bolo iba sporadické, striedmy kontakt so svojou matkou, pracovne zaradený nebol. Už z tohto krátkeho výpočtu jasne vyplýva opodstatnenosť návrhu riaditeľa ÚVTOS na preradenie odsúdeného do maximálneho stupňa stráženia. Nakoľko z uvedeného je zrejmé, že ďalší pobyt odsúdeného v strednom stupni stráženia by mal negatívny vplyv, tak na spoluväzňov, ako aj na samotnú osobu obvineného, pri ktorej by mohlo dôjsť k zmareniu účelu programu zaobchádzania. Z uvedených dôvodov najvyšší súd považuje rozhodnutie krajského súdu za zákonné a jeho odôvodnenie za presvedčivé a dostatočné, preto na neho v plnom rozsahu odkazuje.

Odsúdený svoju sťažnosť neodôvodnil, čím nepoukázal na okolnosť, ktorá by bola spôsobilá zmeniť rozhodnutie Krajského súdu v Trnave. Keďže najvyšší súd takú skutočnosť sám nezistil, sťažnosť odsúdeného zamietol ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

S ohľadom na vyššie uvedené rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.